

Nelectra mee op pad met de sociale inspectie

“Help, de sociale inspectie staat voor de deur.”

Een onverwachte controle kan iedereen overkomen. Daarom informeert jouw beroepsfederatie haar leden al jaren over de aangekondigde sociale flitscontroles in de elektrotechnische sector. Vooraf ontvangen leden telkens een handige checklist, opgesteld door de SIOD (Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst) op vraag van en in samenwerking met jouw federatie Nelectra zodat je je optimaal kan voorbereiden.

En hoe verloopt een onaangekondigde inspectie nu écht in de praktijk? Op 14 januari 2026 gingen Nelectra-medewerkers Layla Redjeb en Els Heyrman mee op pad met de sociale inspectie van de Vlaamse overheid in Brugge én een coördinator van SIOD.

“Vandaag controleren we de tewerkstelling van derdelanders en private arbeidsbemiddeling. In de elektrotechnische sector is er voor elektro-installateurs en koeltechnici een systeem van single permits,” legt inspecteur Koen uit tijdens de briefing op het kantoor in Brugge. “Aangezien dit knelpuntberoepen zijn, laat de overheid toe om werkrachten uit zogenaamde derdelanden (i.e. afkomstig uit landen buiten de Europese Unie) een tijdelijke arbeidsvergunning te geven. Hiermee kunnen ze tot één jaar in ons land werken”.

“We controleren of er geen misbruiken zijn”, vult coördinator Stijn aan: “controles zijn in het belang van bonafide ondernemingen

want hoe minder fraude, hoe sterker de sector én de hele economie en hoe beter eerlijke ondernemers kunnen werken.”

Gerichte controle op loon- en arbeidsvoorwaarden

Via de databanken sporen de sociale inspecteurs de bedrijven op die elektrotechniekers in dienst hebben met een single permit en bij één van deze firma's doen we vandaag een controle.

“Daarbij kijken we specifiek naar de loon- en arbeidsvoorwaarden: in welke omstandigheden werken de medewerkers, voeren ze effectief de functie uit waarvoor de

vergunning werd aangevraagd en worden ze correct verloond?”, vertelt Koen. “We willen met de controles vermijden dat elektrotechnici naar hier worden gehaald om ander werk te doen zoals gyproc plaatsen”, vult inspecteur Wim aan. “Daarom vragen we soms ook de werkpostfiche op, zodat we een duidelijk beeld krijgen van de taken die de betrokken werknemer in de praktijk uitvoert.”

Wat de loonvoorwaarden betreft, gaan we na of werknemers met een single permit dezelfde verloning en voordelen krijgen als vaste medewerkers. We vragen hen ook expliciet of ze alle wettelijke en sectorale voordelen, zoals ecocheques, effectief ontvangen. Koen: “Bij werknemers met een single permit die via uitzendkantoren werken, stellen we soms vast dat niet alle voordelen uit de sectorale CAO worden toegekend, vaak omdat uitzendbedrijven de CAO onvoldoende kennen. Na het bezoek controleren we niet alleen de loonbrieven, maar ook de bankrekening, om te verifiëren of de bedragen daadwerkelijk zijn uitbetaald. “Zo willen we vermijden dat werknemers onder valse voorwendselen naar hier worden gehaald en een deel van hun loon moeten afstaan aan wie hen heeft binnengebracht.” We zijn klaar om te vertrekken en rijden naar een grote werkgever in West-Vlaanderen waar 14 werknemers in dienst zijn met een single permit. Het gaat om een hooggeschoolde en middengeschoolde arbeidskrachten.

“Controles zijn in het belang van bonafide ondernemingen: hoe minder fraude, hoe sterker de sector..”

Heb je een afspraak? Neen

Aan de receptie van het bedrijf melden de sociale inspecteurs zich en vragen ze naar een medewerker van de personeelsdienst. Als we even later in een vergaderzaal zitten,

legt de personeelsverantwoordelijke een lijst voor met alle medewerkers die met een single permit aan de slag zijn in het bedrijf. Daarna trekken we naar de werkvloer. De sociale inspecteurs spreken de betrokken werknemers één voor één aan. Eerst en vooral controleren ze de identiteitsbewijzen. "We hebben in het verleden al verschillende gevallen van identiteitsfraude vastgesteld," legt inspecteur Koen uit. "Soms wordt een identiteit uitgeleend: iemand schrijft zich in bij een uitzendkantoor, maar een ander voert het werk uit. In zo'n situatie is de werkgever de dupe, want hij stelt onbewust een illegale werknemer te werk."

Na controle van de identiteitskaart, stellen de inspecteurs in het Engels of het Frans vragen over het loon en hoe dat betaald wordt, hoeveel werkuren ze doen, of ze een vergoeding krijgen voor woon-werkverkeer en of ze ecocheques ontvangen. Ze stellen de buitenlandse arbeidskrachten ook vragen over hoe ze in België zijn terechtgekomen of dit via een tussenpersoon was die ze moesten betalen en hoelang ze hier al werken. Verder polsen ze naar waar ze nu wonen en hoe ze de huur betalen. De

ploegbaas volgt het gesprek en later ook iemand van de vakbond als de inspecteurs hun vragen stellen. "Soms nemen we de buitenlandse werknemers even apart", vertelt inspecteur Koen, "meestal als we voelen dat ze niet vrijuit spreken maar dat is in dit bedrijf niet het geval".

SIOD-coördinator Stijn vertelt dat er zowel aangekondigde als onaangekondigde controles zijn waarbij op eenzelfde moment verschillende inspectiediensten over de vloer komen. Daarnaast kondigt SIOD, in samenwerking met de sectorfederaties, ruim vooraf, flietscontroles aan in een vooraf bepaalde sector. Deze flietscontroles worden gecommuniceerd via de pers en de sociale mediakanalen van SIOD. "De flietscontroles hebben een ontradend effect maar onze inspectiediensten stellen bij herhaalde inbreuken wel een pv op", vult Stijn nog aan. Om werkgevers te helpen, ontwikkelde de SIOD op vraag van en in samenwerking met Nelectra een checklist specifiek voor de elektrotechnische sector. Die laat toe aan ondernemingen om zich vooraf goed voor te bereiden, te evalueren en eventuele tekortkomingen tijdig te corrigeren.

// We controleren niet alleen de loonbrieven, maar ook de bankrekening, om te verifiëren of de bedragen daadwerkelijk zijn uitbetaald. //

Van waarschuwing tot boetes en steeds meer een minnelijke schikking

De controle verloopt vlot en voorlopig lijken er geen inbreuken te zijn. Inspecteur Koen licht toe welke stappen de sociale inspectie kan nemen wanneer er wél problemen worden vastgesteld. "We kunnen een waarschuwing geven of een regularisatie opleggen. Als bijvoorbeeld de vergoeding voor woon-werkverkeer niet werd betaald, kunnen we eisen dat dit met terugwerkende kracht wordt rechtgezet. Een andere mogelijkheid is dat we een proces-verbaal opstellen voor de arbeidsauditeur, die dan kan beslissen om te vervolgen. Alleen de arbeidsauditeur kan geldboetes opleggen; als sociale inspectie kunnen wij dat niet."

We vernemen ook dat de arbeidsauditeur steeds vaker minnelijke schikkingen voorstelt. Bedrijven verkiezen dat, omdat ze een gemaakte fout liever snel rechtzetten dan jarenlang in een procedure verzeild te raken, aldus de inspecteurs.

De controle op de werkvloer zit erop en we verlaten het bedrijf. Aan de receptie komen we de personeelsverantwoordelijke opnieuw tegen. "Krijgen we hiervan nog een verslag?", vraagt ze. "Als je niets van ons hoort, is alles in orde," antwoordt inspecteur Wim.

Hoewel het plaatsbezoek afgerond is, volgt er nog een grondige controle van de loonfiches. Daarnaast zal de inspectie ook contact opnemen met het uitzendkantoor dat enkele van de gecontroleerde werknemers tewerkstelt.

 Els Heyrman

 Els Heyrman

“Help, de sociale inspectie staat voor de deur.”

Tips en aanbevelingen voor elektro-ondernemers

In het artikel op pagina 22 en 23 las je het verslag van een sociale controle in een bedrijf. Op deze pagina bundelen we praktische tips en aanbevelingen, zodat je met een gerust hart voorbereid bent op een sociale inspectie.

Wat is belangrijk voor, tijdens en na een controle?

Tijdens een sociale controle is een professionele en open houding aangewezen. Inspecteurs vervullen naast hun controle-rende ook een preventieve rol en staan open voor vragen en toelichting. Door correct en zo volledig mogelijk te antwoorden, verloopt een controle vlotter en speelt deze constructieve houding in het voordeel van de werkgever.

Wanneer documenten of informatie worden gevraagd die niet meteen beschikbaar zijn, is het belangrijk om daar transparant over te communiceren en duidelijke afspraken te maken over een latere bezorging. Een rustige en transparante aanpak draagt bij tot een vlot verloop van de controle.

Je wacht best niet tot het moment waarop een controle plaatsvindt om onduidelijkheden of problemen aan te kaarten. Stel je zelf vast dat iets mogelijk niet correct is of twijfel je over de naleving van de regelgeving — bijvoorbeeld wanneer een single permit vervallen blijkt te zijn — dan is het aangewezen om proactief contact op te nemen met de bevoegde dienst. Dat toont goede trouw, een element dat wordt meegenomen in de beoordeling van eventuele vastgestelde inbreuken. Afwachten in de hoop dat er geen controle volgt, vergroot alleen maar het risico.

Na afloop van de controle is het belangrijk om duidelijkheid te krijgen over eventuele opmerkingen en om gevraagde regularisaties tijdig en correct op te volgen.

Hoe kan je je als werkgever inhoudelijk voorbereiden?

- Door een actueel en volledig basisdossier bij te houden waarin alle sociale documenten snel beschikbaar zijn.

- Door die documenten regelmatig te laten controleren door het sociaal secretariaat, zeker bij wijzigingen in personeel of regelgeving.
- Door binnen het bedrijf duidelijk te bepalen wie als aanspreekpunt optreedt bij controles.
- Door medewerkers vooraf te informeren over hoe een controle verloopt en welke vragen zij kunnen verwachten.
- Door bij aangekondigde controles tijdig na te gaan of alle gevraagde documenten correct en volledig zijn.

Wat zijn de bevoegdheden van een sociaal inspecteur in de praktijk?

- Een sociaal inspecteur mag zonder voorafgaande verwittiging arbeidsplaatsen betreden, op elk moment van de dag of nacht, wanneer redelijkerwijze kan worden aangenomen dat daar personen aan het werk zijn.

- Bij de start van de controle moet de inspecteur zich steeds identificeren en zijn legitimatiebewijs tonen.
- Bewoonde lokalen mag de inspecteur enkel betreden met toestemming van de bewoner of met een machtiging tot visitatie.
- De inspecteur mag de identiteit controleren van werknemers, zelfstandigen en werkgevers en daarbij identiteits- of verblijfsdocumenten opvragen.
- Hij mag vragen stellen over de functie, de aard van het werk, de loonvoorwaarden en de manier waarop het loon wordt uitbetaald.
- De inspecteur kan personen verhoren, waarbij de rechten van de verhoorde moeten worden gerespecteerd.
- Wanneer de inspectie wordt gehinderd of toegang wordt geweigerd, kan een proces-verbaal wegens belemmering van toezicht worden opgesteld.

Raadpleeg de checklist!

SIOD ontwikkelde -mede op vraag van Nelectra- een checklist voor de elektrotechnische sector met een overzicht van de punten waarop wordt gecontroleerd. Als werkgever kan je deze checklist gebruiken om je maximaal voor te bereiden op een bezoek van de sociaal inspecteur. Zo kan je bij wijze van zelf-evaluatie nagaan of je in orde bent en kan je een eventuele vergetelheid alsnog in orde brengen.

De checklist kan je hier raadplegen:

 Layla Redjeb

